

**Siostra
Eleonora Nawa
Dyrektor Zespołu Placówek
Opiekuńczo - Wychowawczych
Kłodzko**

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

W związku z pismem Dyrektora Zespołu Dziecięcego Telefonu Zaufania i Przyjęć Interesantów Biura Rzecznika Praw Dziecka w Warszawie w sprawie małoletniej Doroty H. (ZSR/411/13/2014/ER) została przeprowadzona dnia 30 kwietnia 2014 roku w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 „Zawilec” w Kłodzku kontrola w trybie uproszczonym na podstawie Zarządzenia Nr 90 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 kwietnia 2014 roku oraz upoważnienia Nr PS-KNPS.0030–143/2014 wydanego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w dniu 14 kwietnia 2014 roku.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów w składzie: Piotr Szafarowicz – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu oraz Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki – kontroler. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr. 40.

Celem przeprowadzonego postępowania kontrolnego było ustalenie, na podstawie wszelkiej dostępnej dokumentacji, aktualnej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej i prawnej wychowanków Placówki, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji Doroty H. Osobą odpowiedzialną za prawidłową realizację zadań w ww. obszarze była Siostra Eleonora Nawa, Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych typu socjalizacyjnego w Kłodzku przy ul. Wandy 6.

Obszar objęty kontrolą ocenia się **pozytywnie**, a w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego i zgromadzonej dokumentacji ustalono następujący stan faktyczny i prawny:

1. Na dzień kontroli, tj. 30 kwietnia 2014 roku w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 „Zawilec” w Kłodzku umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 2 do 14 miesięcy. Na podstawie przedłożonej dokumentacji wychowawczej stwierdzono, że sześcioro wychowanków ma uregulowaną sytuację prawną (pozbawienia władzy rodzicielskiej) i ustanowioną opiekę prawną. Pięcioro dzieci zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego i są lub oczekują na kontakt z kandydatami na rodziców przysposabiających. W stosunku do pozostałej ósemki wychowanków sąd zaingerował we władzę rodzicielską ich rodziców i ograniczył ją przez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Z grupy podopiecznych Placówki tylko sytuacja prawna Doroty H. wymaga szczegółowej analizy.
(dowód: akta kontroli str.11– 12)

2. Dorota H. urodziła się 4 lutego 2013 roku w Piekarach Śląskich. Jej rodzice nieformalnie deklarowali, że wyrażą zgodę przed sądem opiekuńczym na jej adopcję. Z uwagi jednak na niezłożenie stosownego oświadczenia po upływie ustawowego terminu oraz całkowity brak zainteresowania rodziców dzieckiem, Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 18 marca 2013 roku w sprawie III Nsm 187/13 zabezpieczył interesy dziecka poprzez umieszczenie Doroty H. w placówce opiekuńczo – wychowawczej, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Na podstawie ww. postanowienia sądowego oraz skierowania wydanego przez

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, w dniu 4 kwietnia 2013 roku dziewczynka została umieszczona w Placówce.

Ze względu na fakt, że rodzice Doroty H. nie wykazali zainteresowania dzieckiem, nie podjęli z nią żadnego kontaktu, nie kontaktowali się nawet telefonicznie z Placówką, w dniu 15 kwietnia 2013 roku Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Kłodzku złożyła do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wniosek o wszczęcie z urzędu sprawy o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców Doroty H. Rzecznony Sąd postanowieniem z dnia 9 lipca 2013 roku pozbawił rodziców Doroty H. władzy rodzicielskiej, nie zajmując jednocześnie stanowiska co do dalszego miejsca pobytu małoletniej. Postanowienie stało się prawomocne z dniem 31 lipca 2013 r.

Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Kłodzku pismem z dnia 1 sierpnia 2013 roku złożyła w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach wskazanie kandydata na opiekuna prawnego dla Doroty H. Postanowieniem z dnia **1 października 2013** roku Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach (sygn. akt III Nsm 610/13) ustanowił opiekuna prawnego dla Doroty H. w osobie Eleonory Nawa. Postanowienie stało się prawomocne z dniem **23 października 2013** r.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wezwał Eleonorę Nawa do udziału w sprawie o przysposobienie Doroty H. na dzień **21 października 2013** roku, a więc przed upływem terminu uprawomocnienia się postanowienia o opiece prawnej.

Dyrektor ZPO-W w Kłodzku realizując wymóg art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w dniu 28 listopada 2013 roku zgłosiła informację o małoletniej Dorocie H. do Ośrodka Adopcyjnego Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej we Wrocławiu celem kwalifikacji dziecka do przysposobienia. Z dokumentów sprawy wynikało jednak, że przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach toczy się już postępowanie o przysposobienie ww. małoletniej. W związku z powyższym Ośrodek Adopcyjny DOPS Wrocław pismem z dnia 29 listopada 2013 roku zwrócił się do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o udzielenie informacji o możliwości prowadzenia procedury kwalifikacyjnej względem dziecka i rozpoczęcie poszukiwania kandydatów na rodziców adopcyjnych. W odpowiedzi z dnia 11 grudnia 2013 roku Sąd wskazał, że sprawa o przysposobienie małoletniej jest już w toku oraz dodatkowo, że w dniu **3 grudnia 2013** roku zostało wydane postanowienie zabezpieczające styczność wnioskodawców z dzieckiem. Na podstawie ww. informacji Ośrodek Adopcyjny DOPS Wrocław zawiesił postępowanie kwalifikacyjne wobec Doroty H.

Według informacji uzyskanych od Dyrektora ZPO-W w Kłodzku oraz przedłożonej w czasie kontroli dokumentacji wynika, że postanowienie zabezpieczające z dnia 3 grudnia 2013 roku zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, a zatem niezgodnie z treścią art. 756¹kpc, stanowiącego, iż „w sprawach dotyczących pieczy i kontaktów z dzieckiem co do zasady sąd orzeka w przedmiocie zabezpieczenia po przeprowadzeniu rozprawy, chyba że chodzi o wypadek niecierpiący zwłoki”. W uzasadnieniu postanowienia nie ma jednak żadnej informacji uzasadniającej przypadek niecierpiący zwłoki. Opiekun prawny dziecka został więc pozbawiony możliwości udziału w rozprawie i przekazania Sądowi odpowiedzi na dwukrotnie kierowane przez pełnomocników wnioskodawców wnioski o udzielenie zabezpieczenia z dnia 21 marca i 12 grudnia 2013 roku. Sąd w Tarnowskich Górach wysłał je opiekunowi prawnemu (Eleonorze Nawa) dopiero w dniach 8 i 13 stycznia 2014 roku, tj. już po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu. W wyniku ww. działania Sądu opiekun prawny dziecka nie miał możliwości przedstawienia stanowiska w imieniu małoletniej, której interesów ma obowiązek chronić. Istotne dla całej sprawy jest przede wszystkim to, że wnioskodawcy od czasu umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, tj. 4 kwietnia 2013 roku, ani razu nie spotkali się z dzieckiem, a nawet o takie spotkanie nie prosili. Podkreślić należy również, że wniosek o przysposobienie małoletniej Doroty H. wpłynął do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach już w dniu 21 marca 2013 roku.

Zmotywowani do adopcji kandydaci oczekujący na decyzję sądu, zazwyczaj pragną jak najczęściej widywać się z dzieckiem, odwiedzać je, interesować się jego stanem zdrowia, rozwojem czy potrzebami. Tymczasem wnioskodawcy dopiero 20 grudnia 2013 roku przyjechali do Placówki

w Kłodzku z postanowieniem o zabezpieczeniu styczości z dzieckiem oraz żądaniem jego natychmiastowego wydania. W związku z zaistniałymi wydarzeniami (działania Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach i postawą wnioskodawców), opiekun prawny złożył zażalenie na postanowienie z dnia 3 grudnia 2013 roku o zabezpieczeniu styczości wraz z wnioskiem o wstrzymanie jego wykonania. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 7 lutego 2014 roku wniosek Eleonory Nawy oddalił bez wskazania przyczyn.

Z dokumentacji zgromadzonej w aktach kontroli wynika również, że najprawdopodobniej w styczniu 2014 roku, a więc już po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu styczości z małoletnią Dorotą H., Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach zwrócił się do Ośrodka Adopcyjnego w Sosnowcu o wydanie opinii kwalifikacyjnej o wnioskodawcach. Z uzyskanej informacji wiadomo, że Ośrodek w Sosnowcu odmówił wydania takiej opinii argumentując to pozyskaniem przez wnioskodawców informacji o dziecku w sposób nielegalny i niezgodny z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rzeczoną Ośrodek wskazał również, że wnioskodawcy podjęli działania poza ośrodkiem adopcyjnym i wystąpili z wnioskiem o przysposobienie nie znając dziecka i nie mając z nim żadnego kontaktu.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 10, 13 - 46)

3. Siostra Eleonora Nawa złożyła przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach przyrzeczenie w treści zgodnej z art. 590 kpc, tj.: „Przyrzekam, że powierzone mi obowiązki opiekuna wykonam z całą sumiennością i zgodnie z interesem społecznym, mając zawsze na względzie dobro osoby podlegającej mojej pieczy”. **W związku z powyższym, w ocenie Organu kontrolnego, mimo niewykonania przez Siostrę Eleonorę Nawa postanowienia o zabezpieczeniu styczości i niewydaniu dziecka osobom, których ono nie zna, jego dobro i prawo do opieki oraz bezpieczeństwa nie zostało naruszone.**

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Edward Kostecki
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)
DYREKTOR WYDZIAŁU
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Biuro Rzecznika Praw Dziecka, ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa,
2. a/a

